

Lehet veszély az esélyből

Példátlan esély Magyarország „megkopott presztízsének” helyreállítására - mondja a kormány. De mit várhatunk valójában hazánk jövő évi soros uniós elnökségétől? Hegedűs Istvánt, a Magyarországi Európa Társaság elnökét kérdeztük.

Magyarországnak vagy személy szerint Orbán Vikornak milyen befolyása lehet egyáltalán az Európai Unió ágendájára?

Az ügyek döntő többsége sok éve napirenden van, vagyis az elnökség számára ezek öröklöttek, ezért az elnökség tevékenysége nagyrészt a folyamatosságot fogja tükrözni. A spanyol-belga-magyar elnöki trió programja ráadásul közös, az európai intézmények azt már tavaly megvitatták és jóváhagyták. Ha valami kiszámíthatatlan történik, legyen az menekülthullám, egy gázválság vagy épp összevész két tagállam, akkor értékelődik fel igazán az elnökség szerepe a koordinációban, de ilyenkor is a többi uniós intézménnyel együttműködve képviseli az uniót. A lisszaboni szerződés óta ráadásul új helyzet, új intézményi környezet jött létre. Hiszen immár állandó elnököt választott magának az Európai Tanács, az állam- és kormányfők testülete és van egy kvázi uniós külügyminiszter is, így a nemzetközi politika területén a soros elnökséget adó tagállam és annak miniszterelnöke kevésbé politizálhat látványosan.

Nemzeti ügyekben segítheti az érdekérvényesítést e státus?

Magyarország forszírozhat néhány számára fontos témát, de nagy fordulatra nem számíthatunk. Az európai politikai elemzők körében az a közvélekedés, hogy ha egy elnöklő tagállam túlzottan erőlteti saját, „nemzeti” ügyeit, az ellenállást vált ki a többi tagállamból, mert nem ez a feladat, hanem az egyeztetés és a közös uniós álláspont képviselete. A trióprogram is ezt a felfogást fejezi ki egyébként.

A közös hangot megtalálni, s pláne képviselni nem lesz egyszerű. Hisz Orbán Viktor az európai nagyhatalmakról azt mondja, lélegeztető gépre tettek minket és velünk akarnak példát statuálni.

Többfajta kormányzati retorika figyelhető meg itthon is - a külügyminisztérium például sokkal higgadtabb hangot képvisel. Ugyanakkor, tény, hogy az Orbán-kormány jelenleg több európai intézménnyel konfliktusban áll, az Európai Központi Bankkal és az IMF-fel közös uniós tárgyaló delegációval is összerúgta a port. Ezzel együtt Orbán az utóbbi időben mintha óvakodna attól, hogy legharcosabb retorikáját az EU-ra is kiterjessze, például amikor az IMF-fel szembe állította az uniót mint elfogadható partnert.

E konfliktusok után milyen klímában találja magát Orbán Viktor Brüsszelben?

A magyar kormány nemzetközi sajtója finoman szólva is igen kritikus a hatalmi törekvések stílusával és irányával szemben a tagállamok nagy részében. A sajtóvisszhang egybevág a magyarországi nagyköveti réteg gondolkodásmódjával a magyar belpolitikáról, és alighanem az ottani demokratikus politikai elitekben is hasonló lehet a közvélekedés a Fidesz-kormány

első hónapjairól. Márpedig, ha nincs meg a személyes szimpátia, Orbánnak még kevesebb mozgástere lesz, hogy ötleteivel előálljon Európában.

Pedig új világrend születéséről beszél. Ön szerint nemzetközi porondon is ilyen markánsan mer majd fogalmazni?

A Fidesz retorikája mindig gyorsan változik, nem tudjuk, meddig tart egy-egy szlogen szavatossága. Lehet, hogy januárra már el is felejtjük, lehet, hogy az elnökség fél évére félreteszik, és utána veszik csak elő újra - amúgy is elsősorban belpolitikai használatra. Mindenesetre Orbán mostanában távlatosabban beszél az európai gazdaságpolitikáról, és ott is élénkítő állami szerepvállalást szorgalmaz a „puszta” válságkezeléssel szemben. A vita önmagában nem is gond, csak ha már nem magyar miniszterelnökként szólal meg, akkor különvéleményét meg kell tartania magának.

Furcsa látvány lesz, amikor a görögökkel való jövő évi tárgyalásokon Orbán Viktornak a közös európai válságkezelési álláspontot kell képviselnie...

Orbán, amikor a közös európai álláspontot kell képviselnie a többi uniós politikussal karöltve, komoly konfliktust vállalna, ha szembe menne a kialakult konszenzussal... Ez nem valószínű. Ráadásul, ha szerencsénk van, némileg különválhat, hogy itthon hogyan „adják el” a magyar elnökséget és hogy technikai értelemben hogyan viszi a kormány az ügyeket főleg Brüsszelben.

Kormányzati nyilatkozatok szerint az elnökség fél évében teljesen megváltozhat a hazánkról alkotott kép. Egyetért?

Nem hiszem, hogy a magyar átlagember emlékszik mondjuk a svéd soros elnökség teljesítményére, ez szerintem túlzott várakozás. A magyar társadalmat ugyanakkor szerintem érhetnék pozitív hatások. Talán valamelyest változik az állandó elnyomottság-érzésre alapuló öntudatunk, ha látjuk, hogy részben mi alakítjuk az Európai Unió jövőjét. A soros elnökség apropójából folyhatna végre pezsgő közéleti vita idehaza például a közös külpolitikáról, a migráció vagy a népesedés kérdéseiről, amelyekről egész Európa régóta vitatkozik. Ahelyett, hogy arról szóljanak csak az uniós hírek, éppen hogyan állunk az uniós források lehívásával mondjuk a litvánokhoz képest, vagy hogy a „külföldiek” föl akarják vásárolni a földünket és elszívni tőlünk a képzett munkaerőt. Nagy európai ügyeket és vitákat lehetne behozni az országba - ez a provincializmusból való kitörés, az europaizálódás nagy esélye is lehetne akár. Ezzel tényleg javulna az imázsunk is.

Nem túl optimista?

Lehet, hogy ez a fél év csupán csak arról fog szólni, hogy Orbán szembe megy-e az európai mainstreammel, miközben a kormánypártiak éppen azt ünneplik, hogy végre valaki ezt megteszi. Lehet, hogy gyorsan elszalad ez a fél év, letudjuk a feladatot, és az elnökségi időszakunk belesimul az általános egykedvűségbe. Lehet. De jó lenne, ha nem így lenne.

Bugyinszki György